"עתון 77", מצטרף למברכיו של **אהרן אפלפלד**, חתן פרס ישראל לספרות לשנת תשמ"ג; סיפור מפרי עטו ודברים עליו יופיעו באחד מהגליונות הקרובים.

זה לא מזכיר לך שום דבר?!

בשיחה שהיתה לי עם סטודנט, בן עדות המזרח, אמר לי: "אל תדאג, עוד מעט אנחנו, עדות המזרח, נחליף את שלטון הליכוד ונקים כאן משטר לאומי־סוציאליסטי קיצוני." בתדהמה שאלתי אותו: "זה לא מזכיר לך שום דבר? שום דבר מן ההיסטוריה...?!" "לא!" ענה האיש.

בחושבי על דבריו של הסטודנט הזה קשה לי לנחש אם משמעות צלבי הקרס היא שהאשכנזים הם נאצים, שהנאצים צדקו, או שעדות המזרח מתכוונות להשלים את מלאכת הנאצים כלפי יהדות אשכנז. יותר קל לקבוע שמעשה זה נגרם על ידי צירוף של יאוש, השפלה וחשיבה לקוייה. אך ברור מעל לכל ספק שלא רק האשכנזים, אלא גם עדות המזרח, נכשלו בתפקיד הלאומי החשוב ביותר: מיזוג העדות.

כישלון זה מוכיח את האבסורדיות של כל תוכנית פוליטית המושתתת על הרעיון שערביי השטחים ואנחנו נהיה מסוגלים לחיות ככני־אדם במסגרת של חבל ארץ אחד. ■

פרופ' הנס קרייטלר

מלחמה זה עניין כלכלי

מִלְחָמָה זֶה עִנְיָן כַּלְכָּלִי, כָּכָה אֲנִי חוֹשֵׁב בְּרֹאשׁ
הַחֶקְלַאי שֶׁלִּי — אָמַר — הַמַּחְסָנַאי הִשְׁלִיךְ לְרַגְלָיו
פְּרִיטֵי צִיּוּד, הֶחְתִּימוּ עַל טְפָסִים צְהֻבִּים — מִלְחָמָה
זֶה עִנְיָן שֶׁלָּהֶם, לֹא שֶׁלִּי. אֲבָל גַּם שֶׁל מִי שֶׁ
הָלַךְ בְּמִלְחָמָה, הוּא כְּמוֹ הִשְׁקִיעַ אֶת עַצְמוֹ
בְּבוּרְסַת־הָאֲדָמָה, הִכְפִּיל אֶת עֶרְכָּהּ. הִיא הָלְכָה
וְהִשְׁמִינָה, תָּפְחָה כְּמוֹ פִּגֶר שֶׁל בְּהֵמָה, עַכְשָׁיו
הִיא שָׁוָה יוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁאָמַרְתִּי, מִלְחָמָה זֶה עִנְיָן
כַּלְכָּלִי, עִנְיָן שֶׁלָּהֶם, לֹא שֶׁלִּי. —
שֶׁלֶף טַיִּים, הִרְטִיכָה עַל לְשׁוֹנוֹ הַחֲרוּצָה, הֵרִיץ
אֶצְבָּעוֹת פִּסְנְתְּרָן מְהִירוֹת עַל כִּיסֵי הַחֻלְצָה, וּכְשֶׁלֹּא
מָצָא הִשְׁקִיעָן בְּכִיסֵי מִכְנְסָיו וּמִשָּׁה קֶפֶסֶת גֶּפְרוּרִים רֵיקָה.

הַמַּחְסָנַאי הֶעֱבִיר לוֹ מִכְּעַד אֶשְׁנָב מִסְרָג וָצֶר
אֶם־16 מְשֻׁמָּן. — גַּם הַמִּשְׁפָּחָה מְקַבֶּלֶת אֶת הַחֵלֶק שֶׁלָּהּ
מִן הָעוּגָה הַלְאֻמִּית. — יָשַׁב עַל אֲחוֹרָיו, דָּחַס פְּרִטֵי צִיּוּד
בְּשַׂק, הִתְקִין אֶת רְצוּעַת הָרוֹבֶה בְּחַח הַקִּדְמִי, אַחֲרֵכֵךְ
בְּחַח הָאֲחוֹרִי — כָּכָה אֲנִי חוֹשֵׁב בְּרֹאשׁ הַחֶקְלַאי שֶׁלִּי:
מִי שֶׁהָלַךְ בְּ־56, מִי שֶׁהָלַךְ בְּ־67, מִי שֶׁהָלַךְ בְּ־73, מִי
שֶׁהָלַךְ בְּ־82, מִי שֶׁיֵּלֵךְ בְּ־ — — —
כֻּלָּם מִשְׁפָּחָה אַחַת, אָב, בֵּן, נְכָדִים, יְבוֹאוּ נִינִים, וְכָל
הָעִתִּיד בְּכִיס. הַנִּירוֹת עוֹלִים, הָאֲדָמָה תּוֹפַחַת,
וְהַמִּשְׁפָּחָה מְסֻדֶּרֶת לְכָל הַחַיִּים. כְּמוֹ שֶׁאָמַרְתִּי: מִלְחָמָה
זֶה עִנְיָן כַּלְכָּלִי, לֹא שֶׁלִּי —
יָנַק אֲוִיר מִסִּיגָרִיָּה רֵיקָה. יָרַק סִיב טַבָּק שֶׁדָּבַק
בִּקְצֵה לְשׁוֹנוֹ. הֶעֱמִיס שַׂק עַל גַּבּוֹ.
נָטַל אֶם־16 וְכָמוֹ אָמַד אֶת מִשְׁקָלוֹ — מִלְחָמָה זֶה
לֹא עִנְיָן בִּשְׁבִילִי, כִּי הָאֲדָמָה הַנְּפוּחָה כְּמוֹ פִּגֶר שֶׁל בְּהֵמָה
תִּתְפּוֹצֵץ וְאָז הַסַּרְחוֹן — אֶצְבְּעוֹתָיו שָׁקְעוּ
בִּשְׂעָרוֹת רֹאשׁוֹ — כָּךְ אֲנִי חוֹשֵׁב בְּרֹאשׁ הַחֶקְלַאי שֶׁלִּי —
בִּטֵּל בְּהֵנָּף יָד, הָלַךְ וְנָמוֹג.

יעקב בסר

המלצת עתרן 77 *

דן פגיס: מלים נרדפות; הוצ' הקבוץ המאוחד; 1982.
יהודה עמיחי: שעת החסד, שירים, הוצ' שוקן, 1982.
ברטולד ברכט: אמא קוראז' וילדיה; הנפש הטובה מסצ'ואן, מחזות; תרגם: שמעון זנדבנק; הוצ' עם עובד; 1982.
יוסל בירשטיין: המוטבים; הוצ' הקיבוץ־המאוחד; 1982.
הפרח הכחול: תרגם, ליקט והעיר: שלמה טנאי, הוצ' דביר; 1982.
ברנרד מלמוד: פרקי חיים של דובין; מאנגלית: אהרון אמיר; הוצ' עם עובד.
פרידריך טורברג: הנני אבי; מגרמנית: נילי מירסקי; עם עובד; 1982.
גוסטאב לנדאואר: כתבים ומכתבים; מבוא ואחרית דבר: אברהם יסעור; הוצ' אלף; 1982.
מרגרט דרבל: ריחיים; מאנגלית: יותם ראובני; הוצ' שוקן; 1982.
יצחק בן־מרדכי: עניינים משפחתיים; הוצ' אגודת הסופרים העברים בישראל; יחדיו; 1982.
שלום רצבי: בפינה שאני; שירים; הוצ' הקיבוץ המאוחד; 1982.
אהרון שבתאי: חמור; שירים; הוצ' עקד; 1982.
פנחס ענברי: משולש על הירדן; הוצ' כנה; 1982.
נורית גוברין: מאופק עד אופק; חייו ויצירתו של ג. שופמן; הוצ' יחדיו;
אורי שהם: המשמעות האחרת; הוצ' מכון כץ לחקר הספרות העברית, אוניברסיטת ת"א; 1982.
גרשון שקד וירון גולן: חיים על קו הקץ; הוצ' הקיבוץ המאוחד; 1982.
גילרמה פיגירמו: השועל והענבים; מחזה; תרגם: ישעיהו אברך.
מישל טורנייה: שר היער; תרגום: אהרון אמיר; הוצ' שוקן; 1982.
נטליה ופסי מיכאלס: אבי שלמה מיכאלס; הוצ' הקיבוץ־המאוחד; 1982.
אהוד בן־עזר: המחצבה — מהדורה חדשה; הוצ' עם עובד; 1982.
ספר "עקד" — 25 שנה להוצאה.

*** לאחר הפסקה חוזר מדור ההמלצות הקבוע. רוב הספרים המומלצים יזכו להתייחסות ביקורתית בגליונות הקרובים. המדור מתייחס רק לספרים המגיעים למערכת.**

קורא יקר!

בגליון הקודם הבטחנו לך להתמודד עם הבלתי־אפשרי כמעט, ולהפוך את עתוננו־עתונך מדו־ירחון לירחון. אנו מקווים, שאתה ער לאחריות שנטלנו על עצמנו. נצליח בה רק אם גם אתה תטול על עצמך חלק מנטל זה — כל מנוי חדש, תשלום דמי־מנוי בזמן, תגובה על חומר שמתפרסם, המלצה על העתון באזני קרוביך וידידיך וחבריך לעבודה — עשויים לעזור לנו לבסס את הירחון, לעשותו מעניין יותר ולשמור על רמתו הגבוהה.

תמצא בגליון זה ובגליונות הבאים, מדורים חדשים ושינוי קל בקונצפציה הכללית. נשמח לקרוא ולשמוע את הערותיך בעניין.

י.ב.